

OBSAH

I. ročník

1	Úvod	7
1.1	Úkol technologie v přípravě kvalifikovaného dělníka	7
1.2	Vznik a historie zlatnictví	7
2	Základy ručního zpracování kovů	9
2.1	Měření a rýsování	9
2.1.1	Ocelové měřítko	9
2.1.2	Rýsovací jehla	9
2.1.3	Kružítka	10
2.1.4	Posuvné měřítko	10
2.1.4.1	Zásady měření	10
2.1.5	Mikrometr	12
2.1.5.1	Zásady měření	13
2.2	Střihání	13
2.2.1	Ruční nůžky	13
2.2.2	Pákové nůžky	13
2.3	Vyrovňávání	13
2.4	Řezání	15
2.5	Vrtání	16
2.5.1	Vrták kopinatý	16
2.5.2	Vrták šroubovitý	16
2.5.3	Vrták kruhostředný	16
2.5.4	Ostření	17
2.5.5	Mazání a chlazení	17
2.6	Pilování	17
2.7	Smirkování	19
2.8	Válcování	19
2.8.1	Válcování plechu	20
2.8.2	Válcování drátu	20
2.9	Protahování drátu	20
2.10	Žihání	21
2.11	Stáčení a ohýbání drátu	23
2.12	Pájení	23
2.12.1	Pájení natvrdo	23
2.12.2	Chyby při pájení	25
2.12.3	Pájení naměkko	26
2.13	Vážení drahých kovů	26
2.14	Kontrolní otázky	26

II. ročník

3	Základní výrobní techniky	29
3.1	Ohýbání do ostrých hran	29
3.2	Sestavování obrub na kameny	29

3.2.1	Obruby rovné	29
3.2.2	Zdvojená obruba	30
3.2.3	Obruby zúžené (kónické)	30
3.2.4	Obruby ozdobně vyřezávané	31
3.3	Vytloukání	32
3.3.1	Vytloukání v ocelové formě	32
3.3.2	Vytloukání na olovu	33
3.3.3	Vytloukání na dřevě	34
3.3.4	Tepání	34
3.3.5	Cizelování	34
3.3.6	Vyrovnávání	34
3.3.7	Způsob pájení dutých předmětů	34
3.4	Výroba stěžejek	35
4	Jednoduché výrobní postupy	36
4.1	Výroba závěsů	36
4.1.1	Přenášení výkresů a rozvinutí pláště	37
4.2	Výroba náušnicových uzávěrů	37
4.2.1	Uzávěry náušnic	37
4.2.2	Řezání závitů	40
4.2.2.1	Řezání závitů vnitřních	40
4.2.2.2	Řezání závitů vnějších	40
4.3	Výroba jednoduchých prstenů	41
4.3.1	Jednoduchá obroučka	41
4.3.2	Rozštěpená obroučka	41
4.3.3	Špačkováná obroučka	41
4.3.4	Míry na prsteny	42
4.4	Výroba manžetových knoflíků	43
4.4.1	Technika jemného pájení	43
4.4.2	Řetízkový uzávěr	43
4.4.3	Karabinkový uzávěr	43
4.4.4	Lodičkový uzávěr	43
4.5	Ruční a strojová výroba řetízků	44
4.5.1	Výroba ručního ouškového řetízku	44
4.5.2	Výroba řetízků strojem	44
4.5.3	Výroba řetízků dutých	44
4.5.4	Ruční výroba pancrového náramku	45
4.5.4.1	Pérový kroužek	45
4.6	Kontrolní otázky	45

III. ročník

5	Složitě výrobní postupy	47
5.1	Výroba uzávěrů broží	47
5.1.1	Uzávěr kulíčkový	47
5.1.2	Uzávěr stěžejkový	48
5.1.3	Uzávěry barokní	48
5.1.4	Výroba háčků	48
5.1.5	Výroba posuvného háčku	48
5.2	Granátové techniky	49
5.2.1	Obrubová technika	49
5.2.2	Odkrývaná technika	50
5.2.3	Zrnková technika	50
5.2.4	Nýtková technika	51
5.2.5	Zasazování granátu	52

5.3	Výroba složitých prstenu	53
5.3.1	Výroba barokního prstenu	53
5.3.2	Spodek obrubový	53
5.3.3	Spodek stáčený jednoduchý	54
5.3.4	Spodek stáčený z rozštěpené obroučky	54
5.3.5	Spodek vyřezávaný	54
5.3.6	Spodek vytloukaný a ozdobně vyřezávaný	54
5.4	Klenotnická technika	55
5.4.1	Prořezávaný solitér	55
5.4.2	Zhotovení prstenu zvaného karmazírunk	55
5.4.3	Postup výroby klenotů všeobecně	55
5.5	Lisování a ražení	56
5.5.1	Ruční lis vřetenový	56
5.5.2	Nožní lis	56
5.5.3	Vřetenový lis třecí	56
5.5.4	Lis excentrický (výstředníkový)	56
5.5.5	Lis hydraulický	57
5.5.6	Lisovací nástroje	57
5.5.7	Bezpečnost práce	58
5.6	Výroba náramků a jejich uzávěrů	58
5.6.1	Náramek řetízkový	58
5.6.2	Náramek sítěžkový	59
5.6.3	Náramky řadové	59
5.6.4	Uzávěry náramků	59
5.6.5	Pojistky náramků	60
6	Zvláštní techniky používané ve výrobě	61
6.1	Tavení a odlévání drahých kovů	61
6.1.1	Předslitiny	61
6.1.2	Prostředky k usnadnění tavení a směšování	61
6.1.3	Formy ocelové	62
6.1.4	Formy sádrové	62
6.1.5	Odlévání do sěpie	62
6.1.6	Odlévání do písku	62
6.1.7	Odstředivé lité zlatých a stříbrných výrobků	62
6.1.8	Zásady správného odlévání	65
6.2	Druhy oprav šperků	65
6.2.1	Oprava řetízků	65
6.2.2	Zmenšení prstenu	66
6.2.3	Zvětšení prstenu	66
6.3	Povrchová úprava šperků	66
6.3.1	Leštění	66
6.3.2	Hromadné leštění	68
6.3.3	Leštění hlazením	68
6.3.4	Lapidování	68
6.3.5	Pískování	68
6.3.6	Patinování	69
6.3.7	Eloxování	70
6.3.8	Rytí	70
6.4	Výbrusy kamenů a způsob jejich zasazování	71
6.4.1	Výbrusy kamenů	71
6.4.2	Zasazování drahokamů	72
6.4.3	Nástroje zasazovače	72
6.4.4	Tmelky a svěrky	74
6.4.5	Voskovec	75
6.4.6	Způsoby zasazení	75

6.4.7	Zasazení do obruby	75
6.4.8	Zasazení do krapen	76
6.4.9	Zasazení do šatonu	76
6.4.10	Zasazení zaklepáním	76
6.4.11	Zasazení do zrněk	77
6.4.12	Čištění	78
6.4.13	Odkryté zasazení	78
6.4.14	Zasazování do misek	79
6.4.15	Vrtání perly	79
6.5	Stříbrnická technika	79
6.5.1	Výroba ozdobného kování na hřebec	79
6.5.2	Zhotovení krabičky	79
6.6	Závěrečná komplexní práce	80